

& TOM HARPER

WILBUR SMITH

WSOY

Suomentanut NINA MÄKI-KIHNIÄ

NOUSEVA HYÖKY

UUSI COURTNEY-SEIKKAILU

WILBUR SMITH
& TOM HARPER
NOUSEVA HYÖKY

SUOMENTANUT NINA MÄKI-KIHNIÄ

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Lainauksen Daniel Defoen romaanista *Robinson Crusoe* on
suomentanut Samuli Suomalainen.
Lainaus Johanneksen evankeliumista (11:25) on vuonna 1776 julkaistusta
Raamatun käännöksestä.

Englanninkielinen alkuteos
Storm Tide

STORM TIDE © Orion Mintaka (UK) Ltd,
2022 Originally published in the English language as STORM TIDE by Zaffre,
an imprint of Bonnier Books UK
The moral rights of the author have been asserted.

SUOMENKIELINEN LAITOS © NINA MÄKI-KIHNIÄ JA WSOY 2024
ISBN 978-951-0-50702-5
PAINETTU EU:SSA

*Tämä kirja on vaimolleni MOKHINISOLLE, joka on parasta, mitä
minulle on milloinkaan tapahtunut.*

AFRIKAN ITÄRANNIKKO

1774

Robert Courtney väijyi saalistaan.

Laguunin kristallinkirkas vesi ei edes väreillyt, kun hän kahlasasi varovasti eteenpäin. Jo seitsentoistavuotiaana hän oli yli 180-senttinen ja kasvaisi vielä siitäkkin. Iho oli päivettynyt lämpimän ruskeaksi, sillä hän oli viettänyt koko ikänsä Afrikan auringon alla, ja lihakset olivat vahvat, sillä hän teki paljon peltotöitä ja ui pitkiä matkoja meressä. Kalastuskeihäs, jota hän kannatteli olallaan, oli hänelle kevyt kuin nuoli.

Nativity Bayn kupeessa kohosi jyrkkä kallioniemeke, ja lahden perällä vesi katosi syvälle mangrovesuon sokkeloihin. Mereltä puhalsi leppeä tuulenvire, joka kutitteli niskahiuksia.

Rob tuijotti veteen ja jännitti kalastuskeihästä kannattelevaa kättään. Pikkukaloja puikkelehti hänen jalkojensa välissä, mutta viis niistä. Hän havitteli suurempaa saalista. Lämpimään rantamatalikkoon hakeutui joskus köllöttelemään hopeavelttoja ja meriahvenia. Vaadittiin nopeutta ja taitoa keihästä kangastusten lailla kimmeltävät kalat, mutta Rob oli leikkinyt tämän lahden vesissä jo ennen kuin oppi kävelemään. Hän osasi iskeä keihään pintaa loiskuttamatta, ja heitotokulman hän sovitti vaistomaisesti vedessä taittuvan valon mukaan.

Silti tappoon tarvittiin ripaus onneakin.

Kallioiden tuntumassa lahden eteläpuolella näkyi liikettä. Hän lipui vedessä hitaasti eteenpäin, jottei varoittaisi saalista. Vesi syveni. Enää hän ei pystynyt kahlaamaan vaan kellui vatsallaan ja työnsi itseään eteenpäin pienillä potkuilla, ja vedenpinta vain vähän ripsahti.

Näkökenttään häilähti varjo, jotain tummaa valkean pohjahiekan seassa. Se oli liian iso ravuksi, liian pyöreä kiveksi. Uteliaisuus heräsi. Kalat joutaisivat odottaa, ja Rob jätti puukeihään kellumaan. Hän sukelsi uppeluksiin. Pikkukalat pyrähtivät pakoon, kun kaksi napakkaa potkua työnsivät hänet merenpohjaan. Hän tarttui esineeseen ja hämmästyi, kun se ei irronnutkaan yhdellä kädellä. Jopa kaksin käsin nostaminen oli voimainponnistus.

Hän palasi pinnalle ja polki vettä allaan. Heti kun hän oli kuperatantut kädet löydön ympärille, hän oli tajunnut, mikä se on. Se oli kokoonsa nähden yllättävän painava, ja pintaa kuorruttavien merirokkojen välistä pilkisti yhä sileää rautaa sieltä täältä.

Se oli tykinkuula.

Rob tiesi, että tällä lahdella oli käyty taistelu lähes neljäkymmentä vuotta sitten. Hänen isoisänsä Jim ja isoisoisänsä Tom olivat osallistuneet siihen. Rob oli kuullut tarinan niin usein, että osasi joka kääntein ulkoa. Omanin kalifi oli purjehtinut laivueellaan tänne rankaisemaan Courtneyyn sukua, mutta Tom oli houkutellut alukset lahdelle, ampunut niitä kuumennetuilla tykinkuulilla ja polttanut ne vesilinjaan asti. Uponneen laivaston luurangot olivat vuosien ajan vaanineet lahden pohjassa kuin ikiaikaiset hirviöt. Myrskyt ja vuorovedet olivat jäystäneet niitä aikansa, ja puuainesta oli ajelehtinut avomerelle tai huuhtoutunut rantaan, mistä sitä oli kerätty polttopuuksi. Taistelun muisto oli alkanut haalistua. Sitten kun aika jättäisi Robin isovanhemmista, taistelu muuttuisi pelkäksi legendaksi.

Rob ihmetteli, miksi virtaukset ja vuorovedet olivat nyt kaivaneet esiin yhden tykinkuulan. Siitä oli pitkä aika, kun Nativity Bayssa oli ammuskeltu vihamielisyyksien takia.

Vanhaa esinettä tutkiessaan häneltä jäi melkein näkemättä liikkadus vedessä. Voimakas syöksy, pinnan yläpuolelle tuikkaava evä. Hän nosti katseensa ja näki valtavan kalan tulevan vauhdilla häntä kohti.

Ei se ollut kala. Vaan hai. Tiikerihai.

Se oli niin lähellä, että yksityiskohdat erottuivat selvästi. Tummat kylkiraidat, kita ammollaan, keltaiset hampaat kuin sahanterät. Kerran veneilemässä ollessaan Rob oli nähnyt, miten tiikerihai upotti yhdellä rouskaisulla hampaansa läpi kilpikonnan kuoresta. Tämä yksilö oli nuori mutta jo nyt häntä kookkaampi. Se oli tullut etsimään saalista lahden matalikosta.

Hän ei ehtisi pakoon. Hai oli metsästäjä ja meri sen valtakuntaa. Keihäskin oli ajalehtinut ulottumattomiin.

Leuat avautuivat entisestään. Rob näki kaksi silmää, joiden tumma, pahansuopa katse seurasi häntä. Tämä tilanne olisi kerrasta poikki.

Hän kohotti tykinkuulan kaksin käsin ja paiskasi sen alas kaikin voimin. Se sivalsi hain kuonoa, joka oli vain senttien päässä hänen paljaasta vatsastaan. Hai pyörähti vihaisena toiseen suuntaan ja läimäytti häntä äkäisesti pyrstöllään.

Törmäyksen voimasta kanuunankuula putosi Robin käsistä. Hai kääntyi uuteen hyökkäykseen.

Rob tavoitteli keihästään, polski minkä jaloista lähti. Kuohuva vesi hokutteli hain lähemmäs. Voimakkaat pyrstönheilautukset saivat sen tulemaan kuin luoti vedessä. Suu avautui hotkaisemaan Robin jalan.

Epätoivoisena hän ojensi kätensä ja tarttui keihäänvarteen. Hän taittui vyötärön kohdalta lähes kaksinkerroin ja kiskaisi jalkansa pois hain leukojen välistä juuri ennen kuin ne napsahtivat kiinni, mutta hampaat viilsivät silti ihoa. Veri samensi veden ja lietsoi hain vimman silmittömäksi. Se törmäsi häneen – kuin pyörivä möykky pelkkää karheaa nahkaa ja eviä – ja se oli niin hurjana, että keihäs oli kirjvota Robin otteesta.

Hänen varpaansa koskettivat hiekkapohjaa. Vain hetkeksi, mutta siitä sai riittävästi tukea ja raakaa voimaa heittoon juuri, kun hai lähti uuteen hyökkäykseen. Kärki puhkaisi eläimen kumimaisen nahan ja upposi syvälle sen keskivartaloon.

Kouristeleva, vääntelehtivä peto kirnusi veden punaiseksi, kun se vuoti kuiviin. Tappaja viimeiseen asti, kuolinhetkelläänkin, sillä jopa oman veren maku riivasi sen nälkähulluuteen. Rob ui kauemmas ja

jäi katselemaan näkyä hengästyneenä. Peto ei saanut häneltä myötätuntoa. Hänen pikkusiskonsa kävi usein uimassa tässä lahdessa. Robia puistatti kuvitella pieni ja hentoinen tyttö noiden leukojen välissä.

Lopulta hai lakkasi liikkumasta. Se nousi vatsa edellä pinnalle kellumaan. Rob survaisi keihään syvemmälle, kiepautti köyden silmukaksi olkansa ympäri ja päätti hinata eläimen rantaan. Illalla syötäisiin hain lihaa.

Samassa veden yli kiiri tykinlaukauksen kumu. Rob kääntyi katsomaan lahdensuulle ja näki salmessa purjelaivan keulan, joka tuli esiin niemen takaa. Hän päästi vikkellä irti haista ja ui laguunin reunalle rantalouhikon taakse piiloon. Harva kapteeni tunsu salaisen purjehdusväylän tänne, ja vielä harvempi vaarantaisi aluksensa ilman luotsia. Mutta aina oli vaarana, että jonain kauniina päivänä joku merirosvo tai orjakauppias kokeilisi onneaan. Tämä alus ei ollut sellainen. Rob kiljahti riemusta, kun hän tunnisti paljasrintaisen kaljuunakuvan, joka kaartui eteenpäin laivan kokkapuun alla. Hän kapusi karin päälle katselemaan laivaa ja hihkui ja huiskutti miehistölle.

Alus oli komea, sutjakka kuunari, jonka mustiksi maalatut tykkiportit korostuivat valkoisista kylkilankuista. Paikatut purjeet paljastivat sen kyntäneen valtamerta ankarissa oloissa, mutta runko ui niin syvällä, että matka oli selvästikin ollut taloudellisesti kannattava. Vähänkin syvemmälle painuessaan se olisi juuttunut salmen suuta turvaavaan särkkään, mutta kapteeni ohjasi taitavasti vaaranpaikkojen ohi. Takilassa miehet reivasivat purjeita, ja etukannella tykkimiehet kiinnittivät keulatykkiä, jolla oli ammuttu tervehdyslaukaus. Kun loputkin laivasta tuli näkyviin, Rob näki peräpeilissä sen nimen, *Dunstanburgh Castle*.

Rob rakasti laivoja. Jo pikkupoikana hän oli ollut niiden lumoissa. Kuinkahan monta kertaa hän oli kiivennyt jyrkänteiden huipulle tähtytämään isän kaukoputkella kaukana siintävää, nopeasti loittonevaa purjetta? Isän oli pitänyt luetella laivatyyppejä, kunnes Rob osasi ne unissaankin: ylpeät Itä-Intian kauppalaivat ja vankat brigantiinit, arabialaiset daut Sansibarista ja bermudatakiloitu sluuppi kolmiopurjeineen. Ennen kaikkea hän rakasti sotalaivoja, fregatteja ja linja-

laivoja, joita silloin tällöin luovi rannikkoa pitkin Kapkaupungista kauppalaivaston punaiset liput perässä hulmuten. Kerran – elämänsä sykähdyttävimpänä hetkenä – hän oli katsellut, miten kaksi fregattia olivat vaihtaneet täyslaidallisia liki kolmen tunnin ajan vain muutamien meripeninkulman päässä rannasta. Hän ei unohtaisi tykkeitä, jotka töröttivät kyljistä kuin hampaat, eikä liekehtivää seinämää, jonka ne sylkivät suustaan yhteislaukauksessa.

Dunstanburgh Castle oli sotalaivoja pienempi, ja kummallakin laidalla oli merirosvojen karkottamiseen vain neljä tykkiä. Jo ennen kuin ankkuri tömähti pohjahiekkaan, Rob oli uinut laivalle, kavunnut laivatikkaat ylös ja kurkisteli kulkulankun takaa.

»Pyydän lupaa nousta alukseen!» hän sanoi.

»Kukahen taivaan tähden sinä olet?» Kaljuuntuva, naamastaan punakka mies harppoi kannen poikki. Hän oli vetänyt esiin pitkän, häijyn veitsen. »Hitto vie!» mies manasi. »Eikö tältä rannikolta löydy ainuttakaan kolkkaa, jossa saisi hetken rauhan piraateilta ja villeiltä?»

Hän tuijotti Robia valmiina suolistamaan tämän hetkessä. Rob oli ruskea kuin papu, hänestä valui vettä ja hain verta, ja hän oli aatamin-asussa, joten kaipa hän tosiaan näytti pahimman lajin merihirviöltä.

Hetken tuumaustauon jälkeen miehen kiukku hälveni. Hän työnsi veitsen takaisin tuppeen, kahmaisi pohjan halaukseen ja rutisti lujaa.

»Robert Courtney. Olet niin iso, etten meinannut tunnistaa sinua. Onpa hauska nähdä.»

»Samoin, kapteeni Cornish.»

»Sano minua Tawnyksi. Kuten isoisäsikin.» Cornish astui taaksepäin nähdäkseen Robin paremmin. »Miksi jalassasi on verta?»

Rob katsoi alas. Hain hampaat olivat raapaisseet punaisia haavoja polvesta nilkkaan asti. Jos hän olisi epäroinyt tilanteessa hetkenkin, jalka olisi mennyt.

Hän osoitti laidan yli sinne, missä hai lillui kohti rantaa.

»Pyydystin meille päivällisen.»

Hän letkautti sen kepeästi, mutta Tawny ymmärsi, että se oli ollut kova koettelemus.

»Olet jo aikamies», hän urahti. Sitten: »Näytät pesunkestävältä merirosvolta.»

»Vain laiva puuttuu.»

Robin hymy ei ollut sammunut sen jälkeen, kun hän oli noussut laivaan. Vaikka oltiin ankkurissa, hän rakasti aluksen rytmiä. Natiseva takila, jalkojen alla lempeästi keinahteleva kansi, puosun huudot, tervan ja rommin haju: kaikki oli aisteille silkkaa huumaa.

Cornish katseli häntä. Hän tunnisti pojan ilmeen ja kaipuun, jonka oli kokenut samassa iässä.

»Täällä olisi käyttöä ylimääräisille käsille. Kenties puhun isällesi.»

Robin virne levisi säteileväksi hymyksi. »Niinkö?»

»Teen sen. Nyt pöksyt jalkaan, lähdetään rantaan tapaamaan perhettäsi.»

Kun pieni pinassi saapui rantaan, heitä vastassa oli koko joukko ihmisiä. Robertin isä ja isoäiti tulivat, ja pikkusisko Susan juoksi heidän välissään kullankeltaiset palmikot heiluen. Ympäriällä hyöri palvelijoita ja työläisiä, sillä monilla paikallisilla oli pesti Courtneyn perheen tiluksilla. Useimmat olivat palvelleet sukua jo vuosikymmeniä, ja heitä kohdeltiin lähinnä sukulaisina eikä työläisinä.

Robin isä George kätteli Cornishia jäyhästi. Isoäiti Louisa ei ollut yhtä muodollinen: hän kapsahti vieraan kaulaan ja antoi kursailematta suukon poskelle.

»Ihanaa nähdä sinua!» Louisa huudahti. Hän kosketti miehen harmaantuneita ohimoita. »Mitä näenkään? Tuntuu kuin vasta eilen isäsi olisi seissyt tällä samalla rannalla, kun olimme voittaneet sen hirviön, Zayn al-Dinin.»

Cornish riisui hattunsa. »Eipä elämä ketään nuorena, *ma'am*. Mutta te näytätte yhtä kauniilta kuin ennenkin.»

Louisa maiskautti kieltään ja sivuutti imartelun. Kapteenin koheteliaisuudessa oli kuitenkin vinha perä. Vaikka Louisalle oli kertynyt ikää liki kuusikymmentä vuotta, ulkonäkö ei ollut siitä kärsinyt. Kermanvaalea iho oli pehmeä, ja vain hennot juonteet paljastivat hänen ikänsä. Pitkät vaaleat hiukset olivat haalistuneet valkeiksi mutta olivat vieläkin siloiset kuin kiinansilkki. Ja siniset silmät, jotka hymyilivät Cornishille, olivat täydelliset ja samanväriset kuin syvä valtameri kesäpäivänä.

Nyt silmät siristyivät, kun Louisa katsoi huolissaan Robia. »Mitä sinulle on tapahtunut?»

Cornish oli käskenyt laivakirurgin levittämään salvaa Robin jalassa olevaan hainpuremaan sekä sitomaan haavan, ja hän itse oli antanut Robille kangashousut vamman suojaksi.

»Älä kerro isälle», oli Rob anellut. Mutta nyt, kun hän katsoi alas, hän näki verinoron karanneen siteen alta ja valuvan nilkkaa pitkin jalkaterälle.

»Pelkkä naarmu vain», hän mutisi.

Todellisuudessa särky sykähteli jalassa, ja häntä huimasi. Pystyssä pysyminen oli ponnistus. Silti hän puri hammasta ja yritti pysyä tollillaan.

Louisan katseelta ei jäänyt mitään huomaamatta. Palvelijat olivat vetäneet hain rantahietikolle perattavaksi, ja Louisa vilkaisi ensin haita, sitten Robia. Housunlahkeen kolme tummaa laikkua laajenivat tuhkarokon lailla, kun verta tihkui sidetarpeiden läpi.

»Kamppailitko hain kanssa?»

»Kamppailin», Rob myönsi pystymättä tukahduttamaan ylpeyttä äänestään.

Isä mulkaisi häntä. Isä oli parikymmentä vuotta Louisaa nuorempi mutta näytti vanhemmalta. Kasvot olivat harmaat, hiukset valkoiset. Selkä oli köyryssä, ja jo vuosia hän oli tukeutunut kävelykeppiin, koska vasen jalka oli polven alapuolelta umpipuuta. Hän hymyili harvoin.

»Sinun piti olla paimenessa Dutchman's Creekillä, ei leikkiä meressä.»

Robin kiukku leimahti. Lahdelle oli tullut laiva, mutta isää kiinnostivat vain maatilan askareet. Rob puri kieltään. Riitahan siitä taas puhkeaisi, jos hän puolustautuisi. Isänsä silmissä hän oli yhä komeneltava pikkupoika, ei nuorukainen miehuuden kynnyksellä.

»Poika varttuu», Cornish sanoi. Georgen murjotus synkistyi entisestään, ja Cornish vaihtoi vikkelästi puheenaihetta. »Missä Jim on?»

Louisan kasvoilla välähti varjo. »Hän odottaa sinua talolla. Hänen voimansa eivät ole entisellään. Mutta tekee hyvää nähdä sinut.»

Cornish tarjosi käsivarttaan ja saattoi Louisan pois rannalta. Robin isä yritti kinkata samaa vauhtia, mutta jäi jälkeen, sillä puujalka upposi syvälle hiekkaan. Rob tuli viimeisenä ja silkkää ylpeyttään salasi kipunsa, vaikka joutui irvistelemään joka askeleella.

Hietikon päästä noustiin avaralle tasangolle vuorten ja viidakon väliin. Joki luikerteli sen halki kohti merta, ja yhdessä joenmutkassa oli Courtneyn perheen suojattu asuinalue. Sen oli rakentanut Robin isoisoisä Tom. Hän oli löytänyt Nativity Bayn ollessaan hengenvaarassa, ja tänne rakennettu koti heijasteli silloisia tarpeita. Rakennelma oli kuin linnoitus, jota joki suojasi vallihaudan lailla, ja tuliasemista voitiin puolustaa jokaista asumukselle tulevaa reittiä. Puolustusvarustuksen täydensivät linnoitusluiskat ja paaluvaita, jotka olivat pitäneet Tomin viholliset loitolla.

Vaan niistä ajoista oli neljäkymmentä vuotta. Paaluvarustus seiso i yhä asuinalueen ympärillä, mutta nykyään se lähinnä esti nautoja ja vuohia syömästä Louisan kukkapenkeissä. Alueen nurkissa kohoavat tykkitasanteet oli muokattu ryytimaaksi, ja ainoat näkyvillä olevat tykit oli nostettu pystyyn portinpylväiksi. Rakennukset olivat tahrattoman valkoiset, ja kalkin sekaan murskatut simpukat antoivat niille kimeltävän hohteen.

Nykyään tämä paikka oli rauhan tyyssija, eikä Rob ollut koskaan asunut muualla.

Isoisä Jim odotti heitä suuren päärakennuksen kuistilla. Maatyöt olivat vuosien myötä painaneet harteikkaan miehen kumaraan. Hiukset olivat harmaantuneet valkoisiksi, ja hän nojasi keppiin. Mutta vihreiden silmien palo ei ollut himmennyt, ja iätön hymy valaisi kasvot, kun hän näki Louisan lähestyvän taloa Cornishin kanssa.

Hän suuteli Louisaa ja taputteli Cornishia olalle.

»Tuntuu vierähtäneen ikuisuus siitä, kun isämme taistelivat Zayn al-Diniä ja Guy-setää vastaan tällä lahdella», Jim sanoi.

»Siitä on pitkä aika», Cornish oli samaa mieltä. »Siunatkoon Luoja heidän sielujaan.»

Tom Courtney oli kuollut kymmenen vuotta sitten kunnioitettavassa 91 vuoden iässä. Hänen vaimonsa, Sarah, oli elänyt sen jälkeen vielä vuorokauden mutta nukkunut sitten pois. Heidät oli haudattu jyrkkärinteisen niemenkärjen punaiseen maahan, jonka he olivat ottaneet kodikseen saavuttuaan tälle mantereelle.

»Ennen lähtöäni käyn kunnioittamassa heidän muistoaan», Cornish sanoi. »Mutta elämä on eläviä varten, ja meillä on vielä

paljon tehtävää. Antakaahan kun esittelen viimeisimmän merimat-kani satoa.»

Cornish kertoili tarinoita matkoiltaan samalla, kun he söivät ateriaa, joka oli valmistettu Robin surmaamasta haista. Cornish oli paluumat-kalla Intiasta, ja lahjoja riitti kaikille: pakka laatusilkkiä Susanille, jalokivin koristeltu rasia Louisalle, maalattu miniatyyri Georgelle ja käyräteräinen tikari Robille. Hän kertoi suurista kauppakaupungeista, joissa oli vierailut – Kalkutasta, Madrasista ja Bombaysta – ja hänen loihtimansa mielikuvat saivat Robin silmät suuriksi jännityksestä. Cornishin seikkailuista kuuleminen sai Jiminkin nojaamaan eteenpäin ja nakuttelemaan kepillään innostuneena lattiaa.

»Kävitkö sinä koskaan Intiassa, isoisä?» Rob kysyi.

Jim pudisti päätään. »Oma isäni seilasi sinne usein kauppamat-koillaan, samoin serkkuni Mansur. Mutta minä olen aina viihtynyt paremmin Afrikan tasangoilla kuin maailman merillä.»

»Mansur taisi jäädä asumaan Madrasiin?» Cornish kysyi Jimiltä.

Jimin silmien palo hiipui. »Kyllä, riideltään isäni kanssa. Joku-nen vuosi sitten kuulin, että hän kuoli, kun ranskalaiset hyökkäsivät kaupunkiin. Lähetin Madrasiin kirjeitä selvittääkseni, mitä tapahtui hänen lapsilleen Constancelle ja Theolle, mutta sain tietää vain, että he asuivat sukulaisen hoteissa Kalkutassa. Sen koommin en ole kuullut heidän kohtalostaan.»

»Sydän siinä särkyi», Louisa sanoi hiljaa. »Mansur ja Jim olivat kuin veljiä.»

»Entä mitä muuta maailmalta?» Rob kysyi. Suvun tarinat olivat kieltämättä hurjia seikkailuja mutta niin moneen kertaan kuultuja, että nykyään ne olivat pitkäpiimäisiä. Eikä Rob halunnut elää men-neisyydessä. »Mistä sodista, taisteluista ja suurista mitteloista puhu-taan Lontoon kahviloissa?»

Cornish pölläytti piippuaan. »Pidähän mielessä, että lähdin Eng-lannista liki kaksi vuotta sitten. Minun tietääkseni maassa vallitsee rauha. Vaan tuskinpa se kauan kestää. Amerikan siirtokunnissa hös-sötetään kauheasti oman vapauden puolesta. Aikovat kai taistella siitä.»

»Onko se väärin?» Rob kysyi. »Kaikki ansaitsevat olla vapaita.»

»Jos näkisit, miten he panevat mustat raatamaan pelloillaan», Cornish sanoi, »alkaisit epäillä, kuinka aitoa heidän vapaudenrakautensa loppujen lopuksi on.»

Rob ei ymmärtänyt. »On meilläkin mustia peltotöissä.»

»Ja te maksatte heille palkkaa, ja päivän päätteeksi he palaavat kotiin perheensä luo, ja mikäli he eivät pidä työstä, he menevät jon-
nekin muualle.»

»Amerikassa on erilaista», Louisa selitti. »Siellä he tekevät orja-
työtä.»

»Olin kerran ankkurissa Kapkaupungin satamassa jenkkien orja-
laivan vieressä», Cornish sanoi. »Kahleet kolisivat, ja ihmiset itkivät. Ja
mitä tulee löyhkään – sen hirveämpää ei ole hornassakaan. Aamuisin
katselimme, kuinka miehistö upotti mereen yöllä kuolleiden ruumiit.
Monet lapsia, ei Susania vanhempia. Yli laidan vain, haiden hoidel-
taviksi.»

Louisan katse lasittui etäiseksi, sillä tuska ja suru kaihersivat.

»Juuri sellaisella laivalla minäkin tulin Afrikkaan. Me olimme van-
keja, emme orjia, mutta samalla lailla meitä kohdeltiin.» Hän värähti.
»Sellaista ei yhdenkään ihmisen pitäisi joutua kärsimään.»

Cornish nyökkäsi. »Jenkit valittavat, että kuningas Yrjö kohtelee
heitä orjina, koska vaatii heitä verolle, mutta itse he pieksevät hengiltä
miehen, joka ei tee tarpeeksi töitä. Niin suuressa arvossa he pitävät
vapautta muille kuin itselleen.»

»Ei siitä mitään seuraa», George vakuutti.

Häntä inhotti puhua konflikteista tai mistään sellaisesta, mikä rik-
koi Nativity Bayn rauhaa. Siinä suhteessa, kuten monessa muussakin,
hän oli poikansa täydellinen vastakohta. Rob rakasti tarinoita sodista,
taisteluista ja seikkailuista. Monesti George oli nähnyt Robin istuvan
isoisänsä polvella kuuntelemassa turinoita entisaikain Courtneyin uro-
töistä. »Mikset sinä ole rohkea ja vahva niin kuin muut Courtney?» oli
Rob kysynyt kerran suoraan, niin kuin vain lapsi tekee. Aikuiseksi var-
tuttuaan hän oli oppinut tahdikkaaksi, mutta kysymys oli jäänyt vail-
le vastausta, ikuisesti ylipääsemättömäksi kuiluksi isän ja pojan väliin.

»Britannialla on maailman mahtavin armeija ja laivasto», George sanoi. »Muutama tuhat siirtokunnan asukasta ei uskalla uhmata heitä.»

»Ehkei», Cornish myönsi. »Mutta Ranska ei ole unohtanut, miten veristä riitaa Britannia haastoi muutama vuosi sitten. Ranska menetti imperiuminsa Pohjois-Amerikassa ja ottaisi sen kernaasti takaisin. Jos siirtokunnat alkavat taistella, ranskalaiset saattavat liittyä heidän riveihinsä. Siinäpä sitten on Yrjö-kuninkaalla melkoinen sota käsissään.»

George kohautti harteitaan. »Meillä ei ole täällä hätäpäivää.»

Rob ei malttanut vaieta. Hän oli nähnyt vilauksen toisenlaisesta maailmasta, ja hän janosi lisää.

»Miten voit sanoa noin, isä? Jos sota syttyy, minä haluan taistelemaan.»

George oli aikeissa kivahtaa jotain, mutta Jim ennätti puhua ensin. »Muistan, millaista sinun iässäsi oli. Aatteen, perheen tai kunnian puolesta taistelu on jalo pyrkimys. Mutta jahka näet jotain sodan tapaistakin, saatat ymmärtää, miksi sinua vanhemmat eivät innostu siitä yhtä hanakasti.»

»Se on ajanhukkaa», George tokaisi jyrkästi.

Rob tiesi, ettei isäkään ollut nuoruudessaan kaihtanut seikkailuja. Ne tarinat hän oli kuullut isovanhemmiltaan. Hän muisti hämärästi, että oli pikkupoikana istunut niemenkärjessä tähystämässä, milloin valtameren horisontista nousisi isän kotiin tuova purje. Hän muisti rantahiekan varpaidensa välissä, kun hän oli juossut jollalle, joka toi isän laivalta maihin. Tohkeissaan hän ei ollut malttanut odottaa vaan oli kahlannut syvemmälle, ja isä oli kurkottanut paatin laidan yli ja nostanut hänet vedestä. Sitten oli menty kotiin, ja Rob oli istunut isän polvella ja koko perhe oli kokoontunut kuuntelemaan matkatarinoita tuoreeltaan.

Kaikki oli muuttunut, kun George oli menettänyt jalkansa. Se oli ollut mitätön selkkaus, pieni nujakka merirosvojen kanssa Madagaskarin rannikolla. Courtney olivat hätistäneet heidät vaivatta tiehensä, ja Georgen pohjetta pyyhkäissyt musketinkuula oli hädin tuskin rikkonut ihon. Mutta haava oli märkinnyt. Mätä oli levinnyt, ja pian ainoa

keino hengen säästämiseksi oli ollut amputoida raaja. Rob ei koskaan unohtaisi, millaista oli istua talon ulkopuolella kuuntelemassa kirkunaa, kun Jim oli sahannut poikki oman poikansa jalan. Kumpikaan mies ei ollut täysin toipunut siitä kokemuksesta. Merille George ei palannut enää milloinkaan.

Cornish huomasi Robin ilmeen. »Poikasi on aikamies», hän totesi Georgelle. »Hänen on aika luovia oma reittinsä maailmalla.»

»Ehkä niin», George sanoi. »Kenties muutaman vuoden päästä.»

Rob ei voinut pitää uutista enää omana tietonaan.

»Kapteeni Cornish tarjosi minulle kojaa laivaltaan», hän möläytti.

Georgen ilme synkkeni. »Siinä tapauksessa olen pahoillani, että hän johti sinua harhaan. Hänellä ei ollut oikeutta ehdottaa sellaista.»

»Haluan lähteä», sanoi Rob.

»En voi sallia sitä. Tarvitsen sinua täällä, Rob. Maatilalla riittää töitä. Ja jos vaara uhkaa, kuka puolustaa siskoasi ja isoäitiäsi?»

»Kaikki täkäläiset heimot ovat uskollisia meille», Rob protestoi. »He suojelevat teitä, jos tulee ongelmia.»

»Vaikket säälisi minua, sääli edes isoisääsi. Särjetkö vanhan miehen sydämen vain päästäksesi seikkailemaan kuin mikäkin houkka?»

Jim havahtui. Ikämies kun oli, hän nuokkui tuolissaan tuon tuostakin, ja joskus muut unohtivat hänen olevan läsnä. Mutta nyt hän nousi ja rutisti keppiään raudanlujalla päättäväisyydellä.

»Älä puhu läpiä päähäsi», hän sanoi Georgelle. »Minun sydämeni särkee vain se, jos näen minun pojanpoikaani pidettävän täällä vastoin omaa tahtoaan. Lähteköön tutkimaan maailmaa, kukin on oman onnensa seppä. Kuten sinäkin aikoinaan.»

George taputti katkerana puujalkaansa. »Katsopa, mitä siitä seurasi. Haluatko samaa Robertille?»

»Haluan, että hän elää.»

»Samoin minä.»

»Ei! Sinä haluat, että hän pysyy hengissä – ja sehän on aivan eri asia.»

Miehet kyräilivät toisiaan. Rob katsoi vuoron perään miehiä, joita rakasti eniten maailmassa. Isää ja isoisää, joka oli ollut hänelle kuin

toinen isä. Hän vihasi olla kiistakapulana heidän välissään. Mutta ennen kaikkea – ja tunne voimistui – hän vihasi sitä, että kaksi vanhusta yritti määräillä häntä.

»Onko kummankaan mieleen juolahtanut, että minulla pitäisi olla sananvaltaa omassa elämässäni?» hän huusi.

Ennen kuin kumpikaan ehti vastata, hän marssi pihalle.

George katseli synkkänä hänen jälkeensä. Jim liikahti seuratakseen, mutta Louisa kosketti hänen käsivarttaan.

»Anna pojan olla», hän neuvoi. »Annetaan hänelle aikaa rauhoittua.»

Tawny Cornish seisoskeli kiusaantuneena. »Minun pitäisi palata alukselleni.»

»Saatan sinut rannalle», George sanoi.

Kun he olivat lähteneet, Jim ja Louisa istuivat talon etuportilla, kuten monet kerrat ennenkin, ja nimesivät taivaalta tähdistöjä. Linnunradan kirkas nauha valaisi taivaankannen, ja tulikärpäset hohtivat pensaikossa.

»Ellemme olisi olleet tuhannen mailin päässä asumattomassa erämaassa silloin, kun George laitettiin alulle, olisin huolissani, että olet ollut uskonon», Jim murahti karskisti. »Miten hän voi olla minun poikani?»

Louisa painoi päänsä Jimin olkaa vasten. »Muistatko, kun hän oli pikkuinen? Aina liikkeellä, aina urkkimassa kaikkea. Jokainen keppi oli miekka tai ase.»

»Milloin hänestä tuli mokoma pelkuri?»

Louisa jäykistyi. »Älä sano noin. Ei rohkeutta tarvitse todistaa taistelussa.»

»Joskus tulee mieleen, että kun amputoin hänen jalkansa, leikkasin vahingossa pois pallitkin.»

Louisa ei ollut koskaan kuullut Jimin puhuvan tähän tapaan. Hän oletti, että voimien ehtyessä Jim tunsu väkevämmin myös oman kunnottomuutensa.

»Georgella oli seikkailunhalua siinä missä sinullakin», Louisa sanoi.

»Hän luopui laivaelämästä Robin ja Susanin tähden. Hän ei halunnut jättää heitä orvoiksi.»

Jim oli hiljaa. Hän tiesi Louisan olevan oikeassa, vaikkei ylpeyttään kyennytäkään sitä myöntämään. Hän muisti huudot, kun hän oli jurnuttanut sahaa edestakaisin.

»Oli miten oli, hänen ei sovi asettua Robin tielle. Pojan on aika ottaa kohtalo omiin käsiinsä.»

»Tietenkin», Louisa sanoi. »Ja George oivaltaa sen aikanaan. Mutta jos huudatte toisillenne, kaikki on vaikeampaa. Hän on itsepäinen, kuten te kaikki Courtney.»

Jimin ilme heltyi. »Rakkaani, sinäkin olet Courtney. Se sinusta tuli sinä päivänä, kun menit naimisiin kanssani.»

»Ja pyysitkö muka isältäsi luvan, ennen kuin kiidätit minut pois Kapkaupungista?»

»Sikäli kuin muistini pelaa, meillä oli kiire päästä pois kokonaisen hollantilaisen varuskunnan kynsistä, eikä siinä hötäkässä ehditty pyytää hänen hyväksyntäänsä.» Jimin ääni oli käheä, mutta muisto sai hänen katseensa loistamaan kirkkaana. »Enpä muista, että olisit valittanut silloin.»

»Enkä ole kertaakaan tullut katumapäälle.» Louisa auttoi Jimin jaloilleen. »Mutta emme voi ohjailla lasten tekoja ja vielä vähemmän lapsenlasten. Voimme vain luottaa Jumalaan.»

»Luotan mieluummin hyvään hevoseen ja aseeseen, joka on omassa kourassani.»

Louisa suuteli häntä. »Jim Courtney», hän mumisi, »sinä se et muutu koskaan.»

Itsenäisyyden puolesta on taisteltava.

On vuosi 1774. Rob Courtney ei ole enää poikanen. Kun hänelle tarjoutuu mahdollisuus karata seikkailuun, hän tarttuu siihen. Mukanaan vain perhekalleus Neptunuksen miekka Rob purjehtii Afrikan itärannikolta Englantiin. Hänen polkunsa kulkee petollisen Lontoon kautta sotalaivaan, joka suuntaa kohti Pohjois-Amerikan siirtokuntia.

Massachusettsissa Yhdysvaltain vapaussodan ruuti on räjähtämäisillään. Robin pikkuserkku Cal, uskalias nuorukainen hänkin, haluaa tehdä osansa Amerikan itsenäisyyden eteen. Vapauden hinta on kova, mutta sen kutsu on vastustamaton.

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-50702-5